

Producties en Voorstellingen van Rijksgesubsidieerde Podium- kunstgezelschappen

rapportnr. 1636

november 2017

Onderzoek in opdracht van het Fonds Podiumkunsten

Producties en Voorstel- lingen van Rijksgesubsidi- eerde Podiumkunstge- zelschappen

Onderzoek in opdracht van het
Fonds Podiumkunsten

Maartje Gielen
Dionne Faber

Onderzoek in opdracht van het Fonds Podiumkunsten

Den Haag, november 2017

 rapport nr. 1636

© APE Public Economics

Website: www.ape.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt via druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Leeswijzer	8
2	Amsterdam en de rest van Nederland	9
3	Bezoeken naar uitvoeringsplaats van voorstellingen	11
3.1	Algemeen	11
3.2	Type locatie	12
3.3	Uitvoering in het kader van een festival	13
3.4	Subsectoren	14
3.5	Subsidieverstrekker	17
3.6	Jeugd	17
3.7	Cases	19
3.7.1	Nederlands Kamerkoor	19
3.7.2	Calefax	20
3.7.3	Toneelgroep Oostpool	21
3.7.4	De warme winkel	21
4	Spreiding gesubsidieerd aanbod	23
4.1	Algemeen	23
4.2	Regionaal	23
4.3	Subsectoren	25
5	Verdunning	26
5.1	Speellijsten 2013-2016	26
5.2	Datawarehouse 2009-2016	27
5.3	Het Nederlands Kamerkoor	29
	Bijlage 1 Aanvullende Tabellen en figuren	31
	Bijlage 2 Technische verantwoording	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Fonds Podiumkunsten heeft APE gevraagd om een aantal analyses te doen met betrekking tot de voorstellingen van instellingen die onderdeel uitmaken van de landelijke culturele basisinfrastructuur (BIS) of die subsidie ontvangen van het Fonds Podiumkunsten (FPK), oftewel de rijksgesubsidieerde podiumkunstgezelschappen.

Vier Thema's

Het FPK heeft ons gevraagd om in te gaan op vier thema's. Bij deze thema's zijn een aantal hypothesen geformuleerd. De thema's en hypothesen worden hieronder beschreven.

Thema 1: Amsterdam en de rest van Nederland

Hypothese 1 is dat voorstellingen in Amsterdam meer bezoeken trekken dan de voorstellingen in de rest van Nederland. In de regio zijn er veel grote schouwburgen. Daarom kijken we niet alleen naar bezoeken maar ook naar de bezettingsgraad.

Thema 2: Voorstellingen in de eigen regio, daarbuiten en in Amsterdam

Hypothese 2 is dat voorstellingen van producties van gezelschappen in hun eigen standplaats meer bezoeken trekken dan voorstellingen van dezelfde productie buiten de standplaats. Dit wordt mogelijk versterkt als de voorstelling op een speciale locatie plaatsvindt.

Hypothese 3 is dat voorstellingen in hun eigen standplaats de meeste bezoeken trekken, maar dat ze in Amsterdam toch nog meer bezoeken trekken.

Thema 3: Gesubsidieerd aanbod op VSCD-podia

Hypothese 4 is dat het aandeel gesubsidieerd aanbod op de VSCD-podia regionaal verschilt, bijvoorbeeld tussen Amsterdam, de G4, de G9 en de rest van Nederland. Mogelijk verschilt het ook per genre of voor een combinatie van genre en regio.

Thema 4: Verdunning

Hypothese 5 is dat FPK-instellingen steeds meer producties moeten maken om aan hun speelbeurten te komen, omdat ze per productie steeds minder voorstellingen kunnen afzetten met minder publiek (lagere bezettingsgraad).

1.2 Leeswijzer

De in de vorige paragraaf benoemde thema's worden elk in een apart hoofdstuk behandeld. Aan het begin van elk hoofdstuk wordt aangegeven of de bijbehorende hypothesen worden bevestigd door de onderzoeksresultaten.

2 Amsterdam en de rest van Nederland

Hypothese 1: De rijksgesubsidieerde voorstellingen in Amsterdam trekken meer bezoeken in vergelijking tot de rest van Nederland. Deze hypothese wordt bevestigd. In Amsterdam vinden de meeste rijksgesubsidieerde voorstellingen plaats en de voorstellingen trekken gemiddeld de meeste bezoeken. Het totaal aantal bezoeken aan rijksgesubsidieerde voorstellingen in Amsterdam is daarmee veel groter dan in de rest van Nederland.

Tabel 2-1 laat het aantal bezoeken aan rijksgesubsidieerde voorstellingen naar speelplaats zien in 2016, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar de grote vier steden, de landsdelen zonder de grote vier steden en het buitenland.¹

Tabel 2-1 Aantal bezoeken naar speelplaats regio 2016

	Aantal voorstellingen	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad per voorstelling	Totaal aantal bezoeken
Amsterdam	2.477	424	72%	1.050.209
Buitenland	1.823	356	86%	648.712
Zuid	1.428	237	54%	338.224
Oost	956	340	48%	324.608
Noord	1.200	235	66%	282.092
Rotterdam	716	390	60%	278.988
West	1.196	189	50%	226.302
Den Haag	812	246	64%	200.066
Utrecht	649	296	65%	191.844
Midden	352	174	52%	61.394
Totaal	10.742	256	61%	3.501.410

¹ Het aantal bezoeken wordt overal licht overschat vanwege coproducties. Zie bijlage 2 *Technische verantwoording* voor een uitgebreide uitleg.

De rijks gesubsidieerde gezelschappen trokken in 2016 in Amsterdam 1,1 miljoen bezoeken. In de andere grote steden lag het aantal bezoeken veel lager: 0,3 miljoen bezoeken in Rotterdam en 0,2 miljoen bezoeken in Den Haag en in Utrecht. Dit komt doordat Amsterdam grote zalen heeft met een grote capaciteit en een relatief hoge gemiddelde bezettingsgraad (72% in Amsterdam t.o.v. 61% voor alle voorstellingen).

3 Bezoeken naar uitvoeringsplaats van voorstellingen

Hypothese 2: Gezelschappen trekken in hun eigen standplaats meer bezoeken dan wanneer zij gaan reizen. Deze hypothese wordt bevestigd voor zowel de gezelschappen die subsidie ontvingen van het FPK, als voor de gezelschappen die onderdeel uitmaken van de BIS. Deze hypothese wordt ook bevestigd voor de verschillende subsectoren.

Hypothese 3: Uitzondering op hypothese 2 is Amsterdam, hier trekken de voorstellingen geproduceerd door een niet-Amsterdams gezelschap de meeste bezoeken. Hypothese 3 kan alleen worden bevestigd voor de gezelschappen die onderdeel uitmaken van de BIS. De FPK-gezelschappen trekken gemiddeld de meeste bezoeken met voorstellingen in hun eigen standplaats. Hypothese 3 wordt ook bevestigd voor bijna alle subsectoren (voor de BIS- en FPK-gezelschappen samen). De dansvoorstellingen hadden in de eigen standplaats echter een hogere bezettingsgraad dan in Amsterdam en ook de muziekvoorstellingen werden in de eigen standplaats gemiddeld door meer bezoekers bezocht dan de voorstellingen in Amsterdam.

3.1 Algemeen

We tellen voor de volgende analyses de uitvoeringen jeugd en regulier samen. De schooluitvoeringen laten we buiten beschouwing. We nemen alleen de producties mee waarvan het aantal bezoeken en de bezettingsgraad bekend is. Deze producties worden hierna kortweg aangeduid met producties. Voorstellingen in het buitenland worden voor deze analyses niet meegeteld. In dit hoofdstuk nemen we alleen de voorstellingen in het meest recente jaar, namelijk 2016 mee.

Amsterdamse gezelschappen

Een derde van de producties van Amsterdamse gezelschappen worden zowel in de eigen standplaats als daarbuiten uitgevoerd. Deze producties zijn ongeveer twee keer zo vaak buiten Amsterdam uitgevoerd (1.527 uitvoeringen buiten Amsterdam en 724 uitvoeringen in Amsterdam). Zowel het gemiddelde aantal bezoekers als de bezettingsgraad was in Amsterdam iets hoger dan daarbuiten (246 t.o.v. 179 en 61% t.o.v. 51%).

Niet-Amsterdamse gezelschappen

De niet-Amsterdamse gezelschappen hebben in 2016 575 producties uitgevoerd. Hiervan zijn 118 producties zowel in de eigen standplaats uitgevoerd, als in Amsterdam, als daarbuiten. Van deze producties waren er in 2016 475 voorstellingen in de eigen standplaats, 316 in Amsterdam en 1.434 daarbuiten. Tabel 3-1 toont het gemiddelde aantal bezoekers per voorstelling en de gemiddelde bezettingsgraad van de voorstellingen.²

Tabel 3-1 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van niet-Amsterdamse gezelschappen in 2016

	Aantal producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Eigen standplaats	118	330	60%
Buiten eigen standplaats maar niet in Amsterdam	118	260	52%
In Amsterdam	118	421	65%
Totaal	118	330	59%

De voorstelling in de eigen standplaats hebben zowel een hoger gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling als een hogere gemiddelde bezettingsgraad dan voorstellingen van dezelfde productie buiten de eigen standplaats. Uitzondering hierop is Amsterdam. De voorstellingen van niet-Amsterdamse gezelschappen hadden in Amsterdam gemiddeld 421 bezoekers per voorstelling, terwijl de voorstellingen in de eigen standplaats van dezelfde productie gemiddeld 330 bezoekers hadden. Ook de gemiddelde bezettingsgraad van de voorstellingen in Amsterdam is hoger (65%) t.o.v. de gemiddelde bezettingsgraad van voorstellingen van dezelfde productie in de eigen standplaats (60%). Hypothese 2 en 3 worden met deze resultaten dus bevestigd.

3.2 Type locatie

Om een zuivere vergelijking te maken van het gemiddelde aantal bezoekers en de bezettingsgraad naar type locatie en plaats kunnen we alleen producties vergelijken die op hetzelfde type locatie zijn uitgevoerd in de eigen standplaats, in Am-

² Bij deze berekening telt iedere productie even zwaar. Dit betekent dat als er van een bepaalde productie bijvoorbeeld in Amsterdam relatief veel voorstellingen waren, dat deze productie voor Amsterdam niet zwaarder meetelt in de berekening dan producties waarvan er in Amsterdam minder voorstellingen waren. De conclusies veranderen niet als we de producties met veel voorstellingen wel een (naar rato van het aantal voorstellingen) zwaarder gewicht zouden geven in de berekening.

sterdam en daarbuiten. Dit komt bijna alleen voor bij het type locatie 'podium'. Uitzondering hierop is de productie Kletsmajoor, die zowel in de eigen standplaats (10 keer), als in Amsterdam (12 keer), als daarbuiten (34 keer) op een festivalterrein is uitgevoerd. De voorstellingen van Kletsmajoor buiten de standplaats en buiten Amsterdam trokken gemiddeld de meeste bezoekers, namelijk 163 ten opzichte van gemiddeld 61 in de standplaats en 154 in Amsterdam. De gemiddelde bezettingsgraad was het hoogst in Amsterdam, namelijk 85%, ten opzichte van 61% in de eigen standplaats en 76% buiten de eigen standplaats en niet in Amsterdam.

Als we het gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling en de gemiddelde bezettingsgraad vergelijken van voorstellingen die allemaal op podia hebben plaatsgevonden, zowel binnen de standplaats, als in Amsterdam als daarbuiten dan blijven de conclusies hetzelfde als wanneer we naar het totaal van voorstellingen kijken. Zie Tabel 3-2. In Amsterdam is het gemiddelde aantal bezoekers en de gemiddelde bezettingsgraad van voorstellingen op podia van niet-Amsterdamse gezelschappen het hoogst, gevolgd door het aantal bezoekers en de bezettingsgraad van dezelfde voorstellingen op podia in de eigen standplaats.

Tabel 3-2 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van niet-Amsterdamse gezelschappen in 2016 op podia

	Aantal producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Eigen standplaats	112	305	59%
Buiten eigen standplaats maar niet in Amsterdam	112	257	51%
In Amsterdam	112	425	65%
Totaal	112	329	58%

3.3 Uitvoering in het kader van een festival

Naast Kletsmajoor is er slechts een productie van een niet-Amsterdam gezelschap die in 2016 is uitgevoerd in het kader van een festival en die zowel in de eigen standplaats, als in Amsterdam, als daarbuiten heeft plaatsgevonden. Dit is KASPAR van Stichting Dansvoorziening Noord (Club Guy and Roni) (standplaats Groningen, gesubsidieerd door het FPK). In Groningen is deze voorstelling twee keer te zien geweest in het Grand Theatre en was de bezettingsgraad 100%. Het gezelschap heeft de voorstelling 17 keer uitgevoerd op de Parade in de vier grote steden waarbij de capaciteit steeds (net als in de Benedenzaal van het Grand Theatre) 200 was en het aantal bezoeken varieerde van 95 tot 163.

3.4 Subsectoren

Tabel 3-3 toont het gemiddelde aantal bezoeken en de bezettingsgraad van voorstellingen van niet-Amsterdamse gezelschappen per subsector in de eigen standplaats, in Amsterdam en daarbuiten.

Tabel 3-3 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van Niet-Amsterdamse gezelschappen in 2016 per subsector

	Aantal producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Dans			
Eigen standplaats	29	302	69%
Buiten eigen standplaats maar niet in Amsterdam	29	256	55%
In Amsterdam	29	368	60%
Totaal	29	309	61%
Jeugdtheater			
Eigen standplaats	10	108	69%
Buiten eigen standplaats [...]	10	98	56%
In Amsterdam	10	133	78%
Totaal	10	113	68%
Opera en muziektheater			
Eigen standplaats	5	575	71%
Buiten eigen standplaats [...]	5	434	65%
In Amsterdam	5	981	85%
Totaal	5	663	74%
Symfonieorkesten			
Eigen standplaats	8	936	71%
Buiten eigen standplaats [...]	8	771	67%
In Amsterdam	8	1657	84%
Totaal	8	1121	74%
Theater			
Eigen standplaats	50	183	52%
Buiten eigen standplaats [...]	50	159	48%
In Amsterdam	50	213	60%
Totaal	50	185	53%
Muziek			
Eigen standplaats	14	644	60%
Buiten eigen standplaats [...]	14	384	51%
In Amsterdam	14	571	66%
Totaal	14	533	59%

Bezoeken

Hypothese 2 en 3 worden voor wat betreft het gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling bevestigd voor bijna alle subsectoren. Uitzondering hierop is muziek: de muziekgezelschappen trokken in de eigen standplaats gemiddeld meer bezoekers dan daarbuiten (hypothese 2), maar ook meer dan in Amsterdam, waardoor hypothese 3 voor muziek niet geldt.

Bezettingsgraad

Voor wat betreft de bezettingsgraad worden hypothese 2 en 3 ook voor bijna alle subsectoren bevestigd. De uitzondering is dans. De dansvoorstellingen in de eigen standplaats hadden gemiddeld een hoger bezettingsgraad (69%) dan de voorstellingen van dezelfde producties in Amsterdam (60%).

Coproducties van gezelschappen met verschillende subsectoren en standplaatsen

Twee voorstellingen zijn buiten deze tabel gehouden omdat dit voorstellingen zijn van coproducties van gezelschappen met verschillende disciplines en verschillende standplaatsen. Dit zijn de volgende twee coproducties.

De voorstelling *Hoe de grote mensen weggingen en wat er daarna gebeurde* is een voorstelling van Theater Artemis (jeugdtheatergezelschap uit Den Bosch, BIS) en Het Zuidelijk Toneel (theatergezelschap uit Tilburg, BIS). De voorstellingen werden in Brabant door 92 tot 457 bezoekers per voorstelling bezocht en in Amsterdam werden de voorstellingen door 333 tot 561 bezoekers bezocht in 2016.

De voorstelling *Naked Lunch* is een coproductie van Dansvoorziening Noord (Club Guy and Roni) (dansgezelschap uit Groningen, FPK), Slagwerkgroep Den Haag (muziektheatergezelschap uit Amsterdam, FPK) en Nederlands Vocaal Laboratorium (muziekgezelschap uit Zaandam, FPK). Vanwege de verschillende standplaatsen kunnen hypothese 2 en 3 voor deze productie niet getoetst worden.

3.5 Subsidieverstrekker

Tabel 3-4 laat het gemiddelde aantal bezoeken en de gemiddelde bezettingsgraad zien van voorstellingen van niet-Amsterdamse gezelschappen naar subsidieverstrekker.

Tabel 3-4 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van niet-Amsterdamse gezelschappen in 2016 per subsidieverstrekker

	Aantal producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Fonds Podiumkunsten			
Eigen standplaats	53	300	60%
Buiten eigen standplaats maar niet in Amsterdam	53	200	50%
In Amsterdam	53	298	58%
Totaal	53	266	56%
OCW			
Eigen standplaats	67	347	61%
Buiten eigen standplaats maar niet in Amsterdam	67	302	54%
In Amsterdam	67	512	70%
Totaal	67	387	61%

Opvallend is dat hypothese 2 en 3 worden bevestigd voor de gezelschappen die onderdeel uitmaken van de BIS, maar niet voor de gezelschappen die door het Fonds Podiumkunsten worden gesubsidieerd. De niet-Amsterdamse gezelschappen die subsidie ontvingen van het FPK trokken met hun voorstellingen gemiddeld 300 bezoeken in de eigen standplaats. Dit waren er gemiddeld meer dan buiten de standplaats. Dit geldt ook voor uitvoeringen in Amsterdam, al is het verschil met het gemiddelde aantal bezoeken van voorstellingen in de eigen standplaats klein. Voor de bezettingsgraad gelden dezelfde conclusies als voor het gemiddelde aantal bezoeken.

3.6 Jeugd

Er zijn acht rijks gesubsidieerde jeugdtheatergezelschappen die onderdeel uitmaken van de BIS:

- De Toneelmakerij;
- Het Filiaal theatermakers;
- Het Houten Huis;

- Het Laagland;
- Het Nationale Toneel (deel: jeugd);
- Jeugdtheater Sonnevanck;
- Stichting Maas-Bis;
- Theater Artemis.

De volgende jeugdtheatergezelschappen ontvingen in de cultuurnotaperiode 2013 t/m 2016 subsidie vanuit het FPK:

- Bonte Hond, STIP theaterproducties en Schippers&vGucht (theater);
- Oorkaan (muziek);
- De Dansers (dans);
- ISH (dans);
- Maas (dans);
- Plan d- (dans);
- Project Sally (dans);
- DOX (dans, subsidie voor 1 jaar);
- AYA (dans, subsidie voor 1 jaar);
- Holland Opera (muziektheater);
- De Plaats (muziektheater, subsidie voor 1 jaar);
- Tafel van Vijf (muziektheater, subsidie voor 1 jaar).

We maken aparte analyses voor de jeugdgezelschappen. Bij deze laatste analyses tellen we de schooluitvoeringen wel mee.

De Amsterdamse jeugdtheatergezelschappen hebben in 2016 voorstellingen uitgevoerd van 46 verschillende producties. De helft van de producties waren ook te zien buiten Amsterdam. In Amsterdam waren er 182 voorstellingen en buiten Amsterdam waren er 443 voorstellingen van deze producties. Het gemiddelde aantal bezoekers per voorstelling buiten Amsterdam (197) was hoger dan het gemiddelde aantal bezoekers van voorstellingen in Amsterdam (161). De gemiddelde bezettingsgraad was buiten Amsterdam (59%) wel lager dan in Amsterdam (72%).

De niet-Amsterdamse jeugdtheatergezelschappen gaven voorstellingen van 93 verschillende producties. Hiervan zijn er 30 zowel in de eigen standplaats, als in Amsterdam, als daarbuiten uitgevoerd. Er zitten geen grote verschillen tussen het gemiddelde aantal bezoekers en de bezettingsgraad (zie Tabel 3-5).

Tabel 3-5 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van niet-Amsterdamse jeugdtheatergezelschappen in 2016

	Aantal producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Eigen standplaats	30	117	69%
Buiten eigen standplaats [...]	30	125	65%
In Amsterdam	30	121	70%
Totaal	30	121	68%

3.7 Cases

Tot slot onderzoeken wij hypothese 2 en 3 voor vier gezelschappen afzonderlijk: het Nederlands Kamerkoor, Calefax, Toneelgroep Oostpool en De Warme Winkel. Calefax en De Warme Winkel hadden geen producties waarvan voorstellingen te zien waren in zowel de eigen standplaats, als in Amsterdam, als daarbuiten. We hebben daarom bij deze geschapen geen tabel opgenomen, maar we geven wel een beschrijving van het aantal bezoeken en de bezettingsgraad van de producties die zowel in Amsterdam als daarbuiten te zien waren.

3.7.1 Nederlands Kamerkoor

Het Nederlands Kamerkoor ontving in de periode 2013 t/m 2016 meerjarige subsidie van het FPK. De standplaats van het Nederlands Kamerkoor is Utrecht. Zij gaven in 2016 83 voorstellingen van 20 verschillende producties. Twee producties (in totaal negen uitvoeringen) waren alleen in het buitenland te zien. Deze laten we hierna buiten beschouwing. Het Kamerkoor gaf in 2016 acht voorstellingen in de eigen standplaats, 24 in Amsterdam en 40 elders in Nederland. In 2016 waren er zeven producties waarvan er zowel voorstellingen waren in de eigen standplaats, als in Amsterdam als daarbuiten. De voorstellingen van deze producties trokken in Utrecht gemiddeld 588 bezoekers, in Amsterdam gemiddeld 694 bezoekers en daarbuiten 320. De gemiddelde bezettingsgraad was in Utrecht (63%) en Amsterdam (65%) vergelijkbaar, maar daarbuiten was de gemiddelde bezettingsgraad een stuk lager (47%).

Tabel 3-6 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van het Nederlandse Kamerkoor in 2016

	Aantal Producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Eigen standplaats	30	588	63%
Buiten eigen standplaats [...]	30	320	47%
In Amsterdam	30	694	65%
Totaal	30	534	58%

3.7.2 Calefax

Aantal producties en voorstellingen in 2016

Calefax is een muziekgezelschap, gevestigd in het Muziekgebouw aan het IJ in Amsterdam (cultuurregio West). Dit gezelschap van vijf rietblazers ontving in de periode 2013 t/m 2016 meerjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten. In 2016 heeft dit gezelschap 87 voorstellingen gegeven van 22 verschillende producties. Hiervan waren er 15 in Amsterdam, 54 elders in Nederland en 18 in het buitenland. Van een productie (zeven Sloten) zijn alleen (zeven) schooluitvoeringen gegeven en alleen in Amsterdam. Van vijf producties zijn in 2016 alleen uitvoeringen in het buitenland gegeven.

Voorstellingen in Amsterdam en daarbuiten

Er zijn 16 producties waarvan er in 2016 reguliere voorstellingen waren in Nederland. Van deze producties waren acht voorstellingen te zien in Amsterdam en 54 daarbuiten. Van deze 16 producties waren er vijf producties waarvan er in 2016 zowel voorstellingen in Amsterdam waren als daarbuiten. Dit zijn allemaal reguliere voorstellingen op podia. De voorstellingen van deze producties in Amsterdam trokken gemiddeld 269 bezoekers. De voorstellingen van dezelfde producties trokken buiten Amsterdam gemiddeld 180 bezoekers. De gemiddelde bezettingsgraad was in Amsterdam ook iets hoger, maar dit verschil is wel veel kleiner (57% t.o.v. 52%).

Bij alle vijf de producties hadden de voorstellingen in Amsterdam de meeste bezoekers, met uitzondering van de productie Orpheus i.s.m. Remy van Kesteren. Deze voorstelling trok in Leiden, Utrecht, Rotterdam en Tilburg meer bezoekers dan de voorstelling in Amsterdam.

Festival Karavaan (Alkmaar) en Oerol (Terschelling)

Dijkdrift is een nieuwe coproductie waarbij Calefax heeft samengewerkt met het operagezelschap Silbersee. De productie was te zien op het Karavaan festival (Alkmaar) en op festival Oerol (Terschelling). De première op 24 mei 2016 trok

194 bezoekers. Het aantal bezoekers van de andere zes voorstellingen van Dijkdrift op het Karavaan festival varieerde van 113 tot en met 182. Het gemiddelde aantal bezoekers was 148 en de gemiddelde bezettingsgraad was 66%. Het aantal bezoekers van de 18 voorstellingen tijdens Oerol varieerde van 77 t/m 300 bezoekers. Het gemiddelde aantal bezoekers was 247 en de gemiddelde bezettingsgraad was 82%.

3.7.3 Toneelgroep Oostpool

Toneelgroep Oostpool maakte in de periode 2013 t/m 2016 onderdeel uit van de BIS. In 2016 voerde toneelgroep Oostpool in totaal 539 voorstellingen op van 14 verschillende producties. Oostpool gaf in 2016 106 voorstellingen in de eigen standplaats (Arnhem), 61 in Amsterdam en 366 elders in Nederland.

Oostpool gaf in 2016 voorstellingen van drie producties voor scholen, waarvan een (Tranenstick en dooie hond) alleen en twee (Pretpark en Bromance) samen met Jeugdtheatergezelschap Sonnevand. Tranenstick en dooie hond en Pretpark zijn alleen uitgevoerd in scholen. Bromance was daarnaast ook te zien in Huis Oostpool.

Van de 12 reguliere (d.w.z. geen school-) producties waren er 58 uitvoeringen in Arnhem, 53 in Amsterdam en 138 elders in Nederland. Van vijf producties waren er in 2016 zowel voorstellingen in Arnhem, als in Amsterdam als daarbuiten. Voor deze producties geldt dat de voorstellingen in Amsterdam veel meer bezoekers trokken dan de voorstellingen in Arnhem of daarbuiten. De bezettingsgraad was in Amsterdam ook relatief hoog.

Tabel 3-7 Gemiddeld aantal bezoeken en bezettingsgraad van voorstellingen van het Toneelgroep Oostpool in 2016

	Aantal Producties	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad
Eigen standplaats	5	169	46%
Buiten eigen standplaats [...]	5	149	47%
In Amsterdam	5	255	72%
Totaal	5	191	55%

3.7.4 De warme winkel

De Warme Winkel is een theatergezelschap gevestigd in Amsterdam. Dit gezelschap ontving in de periode 2013 t/m 2016 meerjarige subsidie van het FPK. In 2016 waren er voorstellingen te zien van zeven verschillende producties, waarvan vijf producties in Nederland opgevoerd werden. Er waren 24 voorstellingen in

Amsterdam en 67 buiten Amsterdam. Drie producties waren in 2016 zowel in Amsterdam als daarbuiten te zien. De voorstellingen in Amsterdam trokken gemiddeld 320 bezoekers en voorstellingen van dezelfde producties buiten Amsterdam trokken gemiddeld 186 bezoekers. De bezettingsgraad was in Amsterdam (85%) ook veel hoger dan daarbuiten (58%).

4 Spreiding gesubsidieerd aanbod

Hypothese 4: Het aandeel gesubsidieerd aanbod op de VSCD-podia verschilt regionaal en per subsector. Deze hypothese wordt bevestigd: er blijken inderdaad regionale verschillen en verschillen tussen subsectoren te bestaan voor wat betreft het aandeel gesubsidieerd aanbod op de VSCD-podia. Bij VSCD-leden met standplaats Amsterdam, G4 of G9 worden relatief meer gesubsidieerde voorstellingen geprogrammeerd dan bij VSCD-leden met een standplaats elders. Dit komt onder andere door samenwerkingsverbanden en de beschikbaarheid van voorzieningen. Qua subsectoren zijn er ook grote verschillen: in de sector dans werden relatief de meeste gesubsidieerde voorstellingen (35%) van het totaal geprogrammeerd, bij cabaret de minste (1%).

4.1 Algemeen

Voor deze analyse zijn de gegevens van alle VSCD-leden³ van 2016 meegenomen, uitgezonderd een lid omdat de gegevens van dit lid in 2016 niet representatief waren. De analyses zijn daarom gebaseerd op 120 leden van de VSCD.

Gemiddeld betroffen 10,24% van de voorstellingen op VSCD-podia in 2016 gesubsidieerde voorstellingen. In de volgende paragrafen bekijken we of er verschillen bestaan in het aandeel gesubsidieerd aanbod op de VSCD-podia tussen regio's en tussen subsectoren.

4.2 Regionaal

In onderstaande tabellen is het percentage gesubsidieerde voorstellingen weergegeven voor verschillende regio's.

³ Onder andere Nationale Opera & Ballet en Koninklijk Theater Carré zijn geen lid van de VSCD. Gegevens van deze culturele instellingen zijn dus niet meegenomen in de analyses.

Tabel 4-1 Percentage gesubsidieerd aanbod VSCD-leden 2016, naar regio

Regio	Aantal leden	Gemiddeld % gesubsidieerd aanbod
Amsterdam	5	22,7
G4 overig	9	16,0
G9 overig	8	9,8
Rest van Nederland	98	9,1

In 2016 waren vijf leden van de VSCD gevestigd in Amsterdam. Gemiddeld programmeerden deze VSCD-leden voor 22,7% van de voorstellingen gesubsidieerde voorstellingen. Negen leden van de VSCD waren in 2016 gevestigd in de andere G4-steden (Rotterdam, Den Haag of Utrecht). Bij deze leden betrof 16% van het aanbod gesubsidieerde voorstellingen. Vergeleken met de VSCD-leden in Amsterdam programmeerden de VSCD-leden in de andere G4-steden dus minder gesubsidieerd aanbod.

Naast de G4 vormen Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen en Maastricht de G9. Acht leden van de VSCD waren in 2016 gevestigd in een van deze vijf steden. Gemiddeld betroffen 9,8% van de voorstellingen gesubsidieerde voorstellingen. Vergeleken met de G4 en Amsterdam is dit dus een stuk lager. Tussen Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen en Maastricht verschilt het aandeel gesubsidieerde voorstellingen wel sterk. Bij een podium in Maastricht werden helemaal geen gesubsidieerde voorstellingen geprogrammeerd, terwijl het aandeel geprogrammeerde gesubsidieerde voorstellingen bij het VSCD-lid in Groningen ongeveer 20% was.

De 98 VSCD-leden die niet in de G9-steden zijn gevestigd programmeerden van alle voorstellingen gemiddeld 9,1% gesubsidieerde voorstellingen. Bij de VSCD-leden in Amsterdam, de overige G4-steden en de overige G9-steden was dit aandeel (een stuk) hoger.

De VSCD geeft aan dat er een aantal redenen zijn waarom er op VSCD-podia in de G4 en G9 meer gesubsidieerde voorstellingen worden geprogrammeerd dan op VSCD-podia in de rest van Nederland. Allereerst zijn een aantal VSCD-podia in de G9 verbonden aan een BIS-gezelschap via een fusie of als huisgezelschap, bijvoorbeeld Toneelgroep Maastricht en Theater aan het Vrijthof. Het logische gevolg daarvan is dat op die podia relatief veel gesubsidieerde voorstellingen worden geprogrammeerd. Ook hebben een aantal VSCD-podia een samenwerkingsverband met een orkest, waardoor het aandeel gesubsidieerde muziekvoorstellingen daar relatief hoog is. Tot slot spelen ook de voorzieningen een rol. Zo spelen orkesten vooral op concertpodia omdat deze gebouwen daar het meest geschikt voor zijn en zijn zalen binnen de G9 vaak meer geschikt om BIS-gezelschappen (met grote producties) te ontvangen.

4.3 Subsectoren

Naast verschillen tussen regio's, zou het aandeel gesubsidieerd aanbod op de VSCD-podia ook kunnen verschillen tussen subsectoren. Tabel 4-2 toont het aantal VSCD-leden met voorstellingen in een bepaalde subsector en welk aandeel daarvan gesubsidieerde voorstellingen betreffen.

Tabel 4-2 Percentage gesubsidieerd aanbod VSCD-leden 2016, naar subsector

Subsector	Aantal leden	Gemiddeld % gesubsidieerd aanbod
Toneel	110	22,9
Klassiek	87	26,0 ⁴
Dans	99	35,4
Pop	114	2,7
Musical	90	3,6
Opera	92	20,8
Cabaret	108	1,1
Overig	101	4,7
Totaal	120	10,2

Binnen de subsector dans werden relatief de meeste gesubsidieerde voorstellingen geprogrammeerd door de VSCD-podia, namelijk 35,4% van het totale aantal voorstellingen. Bij cabaret betrof juist maar 1,1% van het aanbod op de VSCD-podia gesubsidieerde voorstellingen. In de subsectoren pop (2,7%), musical (3,6%) en overig (4,7%) werden ook relatief weinig gesubsidieerde voorstellingen geprogrammeerd. Naast dans is er in de subsectoren klassiek (26%), toneel (22,9%) en opera (20,8%)⁵ sprake van relatief veel gesubsidieerd aanbod op de VSCD-podia.

Voor een vollediger beeld is het nodig om ook te kijken naar het aantal bezoeken aan gesubsidieerde voorstellingen. In totaal betrof 8,4% van de bezoeken aan de VSCD-podia in 2016 een bezoek aan een gesubsidieerde voorstelling. Cijfers over bezoeken aan gesubsidieerde voorstellingen in de verschillende subsectoren zijn helaas niet beschikbaar.

⁴ Dit percentage blijkt niet te kloppen, doordat twee grote podia geen gesubsidieerde klassieke voorstellingen hebben opgegeven, terwijl ze die wel hadden. Het werkelijke percentage ligt dus (een stuk) hoger.

⁵ Let op: Het Nationale Opera & Ballet is geen lid van de VSCD.

5 Verdunning

Hypothese 5: De gezelschappen die het FPK subsidieert moeten steeds meer producties maken om aan hun speelbeurten te komen, omdat ze per productie steeds minder voorstellingen kunnen afzetten met minder publiek (lagere bezettingsgraad). Deze hypothese kan niet worden bevestigd voor de jaren 2013 t/m 2016. Wanneer de subsidieperiodes 2009-2012 en 2013-2016 met elkaar vergeleken worden is echter wel zichtbaar dat het aantal producties de laatste jaren is toegenomen, terwijl het gemiddelde aantal voorstellingen per productie lager ligt in de tweede periode. Ook het gemiddelde aantal bezoeken per productie is lager in de periode 2013-2016 dan in 2009-2012.

5.1 Speellijsten 2013-2016

We beginnen met analyses op basis van de speellijsten. De speellijsten bevatten meer informatie dan de informatie uit het datawarehouse. Deze gegevens zijn echter wel allen beschikbaar voor de periode 2013-2016. We laten ZEP – projecten, Firma Rieks Swarte en Stichting Holland Opera (Xpress) buiten beschouwing, omdat van deze gezelschappen niet over alle vier de jaren gegevens beschikbaar zijn. We volgen dus 67 gezelschappen. Tabel 5-1 toont van deze 67 gezelschappen het aantal producties en aantal voorstellingen per productie.

Tabel 5-1 Aantal producties en aantal voorstellingen per productie

Jaar	Aantal producties	Gemiddeld aantal voorstellingen per productie	Mediaan aantal voorstellingen per productie	Minimaal aantal voorstellingen per productie	Maximaal aantal voorstellingen per productie
2013	699	11	5	1	495
2014	762	11	4	1	351
2015	696	12	5	1	387
2016	657	13	5	1	458

Het totale aantal producties varieert over de jaren licht maar er is geen duidelijke trend te zien van een toename van het aantal producties. In 2013 en 2014 werden gemiddeld 11 voorstellingen per productie gegeven. In 2015 waren dit er gemiddeld 12 en in 2016 gemiddeld 13. Het gemiddelde aantal voorstellingen per productie lijkt dus heel licht toe te nemen.

Tabel 5-2 toont het aantal voorstellingen en het gemiddelde aantal (betalende) bezoekers per voorstelling en de gemiddelde bezettingsgraad. Voorstellingen in het buitenland worden hierin ook meegeteld.

Tabel 5-2 Aantal voorstellingen en aantal bezoekers per voorstelling

Jaar	Aantal voorstellingen	Gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling	Gemiddeld aantal betalende bezoekers per voorstelling	Gemiddelde bezettingsgraad per voorstelling
2013	7.898	179	147	59%
2014	8.001	205	162	58%
2015	8.318	194	155	65%
2016	8.213	183	146	60%

We zien geen trendmatige ontwikkeling van het aantal (betalende) bezoekers en de bezettingsgraad.

5.2 Datawarehouse 2009-2016

In het datawarehouse van het ministerie van OCW zitten gegevens van alle gesubsidieerde instellingen over de jaren 2009 t/m 2016. Hieruit hebben we de instellingen geselecteerd die in beide subsidieperiodes (2009-2012 en 2013-2016) structurele subsidie van het Fonds Podiumkunsten ontvingen. Vervolgens hebben we alleen de gezelschappen meegenomen waarvan het aantal producties over alle jaren bekend waren (33 gezelschappen).⁶ De cijfers over producties en voorstellingen bleken bij een gezelschap niet te kloppen voor de jaren 2009 t/m 2011 (er waren veel meer producties dan uitvoeringen in deze jaren), daarom is dit gezelschap weggelaten uit de analyses. Naast de gezelschappen hebben we voor deze analyses ook gekeken naar de door het FPK gesubsidieerde festivals waarvan de gegevens over de gehele periode volledige zijn (acht festivals).

⁶ De uitkomsten in Tabel 5-1 en Tabel 5-2 zijn dus gebaseerd op een (deels) andere groep van instellingen dan Tabel 5-3.

Tabel 5-3 Producties, voorstellingen en bezoeken, gezelschappen (n=32)

Jaar	Gemiddeld aantal producties	Gemiddeld aantal voorstellingen per productie	Gemiddeld aantal bezoeken per productie	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling
2009	8	19	3.693	220
2010	8	19	3.104	216
2011	8	19	3.605	211
2012	7	32	5.314	218
2013	11	13	2.416	211
2014	12	12	2.281	226
2015	11	15	3.104	226
2016	10	13	2.785	244

In Tabel 5-3 is te zien dat het gemiddelde aantal producties in 2012 relatief laag is. Bij meer dan de helft van de gezelschappen is te zien dat zij in 2012 minder producties hadden dan in de andere jaren. De reden daarvan is ons niet bekend. Het gemiddelde aantal voorstellingen per productie lag hierdoor in 2012 een stuk hoger dan in de jaren daaromheen. 30 van de 32 gezelschappen hebben in de periode 2013-2016 gemiddeld meer producties gemaakt dan in de periode daarvoor. Het gemiddelde aantal voorstellingen per productie lag juist hoger in de subsidieperiode 2009-2012 dan in de periode daarna (2013-2016). Dit geldt voor 27 van de 32 gezelschappen. Ook het gemiddelde aantal bezoeken per productie lag in de eerste jaren hoger dan in de periode 2013-2016 bij 26 gezelschappen. Bij het gemiddelde aantal bezoeken per voorstelling is een dergelijke ontwikkeling niet zichtbaar. Bij 18 gezelschappen nam het aantal bezoeken per voorstelling (iets) toe over de jaren; bij 14 gezelschappen namen de bezoeken per voorstelling juist (iets) af. Deze tabel toont dus dat gezelschappen de laatste jaren meer producties maakten, maar dat zij minder voorstellingen per productie opvoerden en dat de producties ook minder bezoeken trokken.

We hebben deze uitkomstmaten ook apart bekeken voor de sectoren dans, muziek, opera en muziektheater, en theater (zie Tabel B-2 t/m Tabel B-5 in Bijlage 2). Het gemiddelde aantal producties van de gezelschappen in alle sectoren lag hoger in de periode 2013-2016 dan in de jaren 2009 t/m 2012. Ook het gemiddelde aantal voorstellingen per productie is in alle vier de sectoren duidelijk afgenomen. De dansgezelschappen voerden in de jaren 2009 t/m 2012 bijvoorbeeld gemiddeld 24 voorstellingen op per productie; in de periode 2013-2016 waren dit er nog maar 11.

Het gemiddelde aantal bezoeken per productie is eveneens in alle vier de sectoren afgenomen. De producties van theatergezelschappen werden in de periode 2009-2012 bijvoorbeeld door gemiddeld ruim 4.300 mensen bezocht; in 2013 t/m

2016 lag dit aantal een stuk lager, op ongeveer 3.200. Het gemiddelde aantal bezoeken per voorstelling vertoont een heel ander beeld: de voorstellingen van dans-, opera en muziektheater- en theatergezelschappen werden in de periode 2013-2016 gemiddeld vaker bezocht dan in de periode daarvoor. Het aantal bezoeken per voorstelling is bij de muziekgezelschappen ongeveer gelijk gebleven over de gehele periode.

Tabel 5-4 Voorstellingen en bezoeken, festivals (n=8)

Jaar	Gemiddeld aantal voorstellingen	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling
2009	189	115
2010	177	126
2011	197	113
2012	191	126
2013	219	117
2014	248	118
2015	264	115
2016	306	91

Tabel 5-4 laat zien dat het gemiddelde aantal voorstellingen bij de festivals is toegenomen over de jaren heen. Het gemiddelde aantal bezoeken per voorstelling was echter wat lager in de periode 2013-2016 ten opzichte van 2009-2012.

5.3 Het Nederlands Kamerkoor⁷

In paragraaf 3.7 is de uitvoeringsplaats van de producties van het Nederlands Kamerkoor bekeken. In deze paragraaf onderzoeken we hoe de producties, voorstellingen en bezoeken zich bij het Nederlands Kamerkoor hebben ontwikkeld over de jaren 2009-2016.

⁷ Voor de andere drie cases (Calefax, Toneelgroep Oostpool en De Warme Winkel) hebben we deze analyses niet uitgevoerd. Toneelgroep Oostpool wordt niet gesubsidieerd door het FPK; de gegevens van Calefax en De Warme Winkel waren niet volledig voor de jaren 2009 t/m 2016.

Tabel 5-5 Producties, voorstellingen en bezoeken, het Nederlands Kamerkoor

Jaar	Aantal producties	Gemiddeld aantal voorstellingen per productie	Gemiddeld aantal bezoeken per productie	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling
2009	20	4	2.463	640
2010	15	3	1.673	523
2011	12	4	1.839	501
2012	17	5	2.318	499
2013	24	3	1.192	440
2014	28	3	1.034	325
2015	27	3	1.542	508
2016	21	4	2.358	597

Het Nederlands Kamerkoor heeft de laatste jaren gemiddeld meer producties gemaakt dan in de periode 2009-2012. Het gemiddelde aantal voorstellingen per productie is echter wat afgenomen: van gemiddeld 4 in de periode 2009-2012 naar 3 in de periode 2013-2016. Het aantal bezoeken per productie is eveneens afgenomen, van ruim 2.000 naar 1.500. Tot slot is ook het gemiddelde aantal bezoeken per voorstelling afgenomen. Deze trends zijn dus vergelijkbaar met die van het totaalbeeld van de gezelschappen.

Bijlage 1 Aanvullende Tabellen en figuren

Tabel B-1 Aantal betaalde bezoeken naar speelplaats regio 2016

	Aantal voorstellingen	Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling	Totaal aantal bezoeken
Amsterdam	2.371	390	925.648
Buitenland	1.562	339	528.794
Zuid	1.344	194	261.049
Rotterdam	667	377	251.134
Noord	1.175	206	241.673
Oost	907	243	220.376
West	1.167	173	201.801
Den Haag	780	218	170.127
Utrecht	598	232	138.513
Midden	330	147	48.616
Totaal	10.901	274	2.987.731

Tabel B-2 Gemiddeld aantal producties, gezelschappen

Jaar	Dans (n=4)	Muziek (n=9)	Opera en muziek- theater (n=3)	Theater (n=16)
2009	7	13	7	6
2010	7	12	6	6
2011	8	14	7	6
2012	4	12	4	5
2013	11	18	11	8
2014	13	20	10	7
2015	11	17	11	7
2016	13	16	7	7

Tabel B-3 Gemiddeld aantal voorstellingen per productie, gezelschappen

Jaar	Dans (n=4)	Muziek (n=9)	Opera en muziek- theater (n=3)	Theater (n=16)
2009	23	10	29	22
2010	20	5	23	25
2011	27	7	23	22
2012	26	7	32	48
2013	12	5	13	18
2014	11	5	10	16
2015	12	5	11	22
2016	10	5	10	19

Tabel B-4 Gemiddeld aantal bezoeken per productie, gezelschappen

Jaar	Dans (n=4)	Muziek (n=9)	Opera en muziek- theater (n=3)	Theater (n=16)
2009	5.295	3.557	4.758	3.170
2010	3.613	1.933	3.265	3.606
2011	6.772	2.140	2.034	3.932
2012	6.954	2.260	4.331	6.807
2013	3.023	1.657	1.836	2.800
2014	3.782	1.653	1.144	2.472
2015	3.612	1.834	1.631	3.967
2016	2.316	1.909	2.238	3.497

Tabel B-5 Gemiddeld aantal bezoeken per voorstelling, gezelschappen

Jaar	Dans (n=4)	Muziek (n=9)	Opera en muziek- theater (n=3)	Theater (n=16)
2009	239	379	173	135
2010	235	364	141	141
2011	235	342	109	150
2012	264	341	145	151
2013	241	347	139	141
2014	335	348	131	148
2015	292	340	157	158
2016	238	389	238	164

Bijlage 2 Technische verantwoording

Productienamen, plaatsnamen en standplaats

Het komt geregeld voor dat productienamen, plaatsnamen en de standplaats niet precies gelijk zijn terwijl het wel hetzelfde is. Voorbeelden hiervan zijn:

- 's-Gravenhage en Den Haag;
- Drive In en Drive-in.

We hebben dit allemaal nagelopen en gecorrigeerd.

Type locatie

Waar het type locatie ontbrak of bij overig was ingedeeld hebben wij de voorstelling ingedeeld op basis van de locatie voor zover dit mogelijk was om 'automatisch' te doen. Als de variabele locatie bijvoorbeeld het woord 'school' of 'gymzaal' bevatte, dan hebben we van het type locatie 'school' gemaakt.

Coproducties

In de speellijsten staan 15.931 records van gezelschappen in 2016. Van deze voorstellingen hebben 1.926 records betrekking op coproducties van meerdere rijks gesubsidieerde instellingen. Dit betekent dat een productie met dezelfde naam en dezelfde datum door meerdere verschillende rijks gesubsidieerde instellingen is uitgevoerd en in de speellijsten terecht is gekomen. Het is mogelijk dat op dezelfde dag een voorstelling twee keer is uitgevoerd. Dit kunnen we niet herleiden uit de gegevens. Als we ervan uit zouden gaan dat er per coproductie maximaal een voorstelling per dag heeft plaatsgevonden dan zijn er in 2016 733 uitvoeringen geweest van coproducties van meerdere rijks gesubsidieerde gezelschappen. Er zijn in dat geval dus eigenlijk 14.738 rijks gesubsidieerde uitvoeringen geweest in 2016 i.p.v. 15.931. Dit zou betekenen dat 7% van de uitvoeringen in de speellijsten dubbel zijn. Omdat een deel hiervan mogelijk betrekking heeft op een voorstelling die wel meerdere keren op een dag is uitgevoerd, ligt het werkelijke aantal uitvoeringen dat te vaak in de speellijsten voorkomt waarschijnlijk iets lager.

Tabel B-6 Aantal dubbele records van voorstellingen op dezelfde dag in 2016

Aantal dubbele records op van dezelfde productie op dezelfde dag	Aantal voorstellingen
2	503
3	20
4	199
5	2
6	9
Totaal	733

Tabel B-6 toont het aantal dubbele records van voorstellingen die op dezelfde dag hebben plaatsgevonden in 2016. Er zijn in ieder geval 503 voorstellingen door twee verschillende rijksgesubsidieerde uitvoeringen in coproductie uitgevoerd. Daarnaast zijn er 199 coproducties met vier records.

De voorstellingen van coproducties zouden ontdebeld kunnen worden. De gezelschappen die samenwerken, komen echter vaak uit een andere subsector (488 keer), vaak is het ene gezelschap een jeugdtheatergezelschap en het andere niet (263 keer) en vaak komt het ene gezelschap uit Amsterdam terwijl het andere gezelschap niet uit Amsterdam komt (281 keer). Dit zijn kenmerken die kunnen verschillen. Er zitten echter ook verschillen in variabelen die overeen zouden moeten komen. Van de voorstellingen van coproducties in 2016 is bijvoorbeeld 43 keer door het ene gezelschap opgegeven dat het een voorstelling is in het kader van een festival, terwijl het andere gezelschap heeft opgegeven dat dit niet zo is.

Gegeven de geringe omvang van de overschatting van het aantal voorstellingen in combinatie met de keuzes die gemaakt moeten worden en de bewerking die gedaan moet worden om hiervoor te corrigeren, hebben we besloten dit nu niet te doen. Wij verwachten dat de conclusies niet zullen veranderen als de correctie voor coproducties zou worden doorgevoerd.